

Commissie MiSB vergadering 6 november, agendapunt 10.

Antwoord op technische vragen Grondstoffenbeleidsplan 2018-2021.

In dit antwoord zijn de antwoorden opgenomen voor:

- SP
- BB
- HOP
- (Sociale) Media

Vragen SP

HHW gaat de huishoudens in 2019 een 3e vuilcontainer aanbieden, waarmee plastic verpakkingen, drankenkartons en metaal wordt ingezameld.

1) Kunnen we hiermee concluderen dat de plastic inzameling met de plastic zakken in HHW aan de haken aan de diverse lantaarnpalen mislukt is?

Antwoord: Nee, dat is niet de conclusie. Bij de evaluatie van de proef met de plastic zakken is aangegeven dat het inzamelen aan huis een beter resultaat geeft. Deze evaluatie (INT15-3189) is beging 2016 via nieuws van de dag met de gemeenteraad gedeeld. Hoewel wij positief zijn over de resultaten van de proef, kent de inzameling via plastic zakken voor inwoners ook nadelen (te vroeg ophangen, kapotte zakken en bewaren van volle zakken). Om deze reden hebben wij gekeken naar het anders aan huis inzamelen van plastic verpakkingen, drankverpakkingen en blik. Eén van de zaken die in het grondstoffenbeleidsplan (eind 2017) op basis daarvan wordt voorgesteld is het invoeren van een rolcontainer voor plastic, drankenkartons en blikverpakkingen (PMD).

2) Gaat door de inzameling van plastic gaat de afvalkosten omlaag? Zo ja, kunt u ons aangeven per wanneer deze kosten verlaging verwerkt wordt?

Antwoord: In het grondstoffenbeleidsplan en het raadsvoorstel is hier het volgende over geschreven:

“Uit de doorrekening blijkt dat het uiteindelijke resultaat van de kosten voor de inzameling en verwerking van het afval fors zal dalen en een positief exploitatie resultaat geven (het levert geld op). In de eerste jaren zullen eenmalige uitgaven worden gedaan. Ook moeten nieuwe investeringen worden gedaan in o.a. inzamelmiddelen. Hiervoor is een krediet nodig, dat na vaststelling van het plan separaat wordt aangevraagd (eerste kwartaal 2018). Het voorstel is om de extra benodigde middelen in 2018 en 2019 ten laste te brengen van het reguliere budget. Mocht dit zorgen voor een tekort, dan vindt dekking plaats uit de egalisatie voorziening afvalstoffenheffing. Vanaf 2020 is het netto resultaat beschikbaar om de afvalstoffenheffing te verlagen.”

3) Door al jaren goede scheiding van de afvalstromen op de gemeente werf zouden wij graag van u vernemen wat de opbrengsten en of lasten zijn van de waarde goederen zoals ijzer, papier, etc. - m.a.w. verdienen we hier op of leggen we hier op toe?

Antwoord: Er zijn inderdaad afvalstromen die als grondstof geld opbrengen en wij verdienen op de verwerking ervan. Papier, metalen en textiel zijn hier de belangrijkste van. Voor PMD en glas krijgen wij vanuit de brancheorganisatie een inzamel- of registratievergoeding. Voor de begroting 2018 zijn de opbrengsten geraamd op ca. € 600.000 (Paragraaf lokale heffingen blz. 113).

3a) Zo ja, als we verdienen, kan dan dat ook verwerkt worden in een afvalstoffen heffing verlaging?

Antwoord: Er wordt reeds gewerkt op de wijze zoals u aangeeft in uw vraag. De hoogte van de afvalstoffenheffing wordt ieder jaar opnieuw berekend. Hierbij worden zowel de prognose van de kosten als de opbrengsten van de hoeveelheid ingezamelde afval en grondstoffen meegenomen. Inkomsten van grondstoffen komen nu dus reeds ten goede aan de verlaging van de afvalstoffenheffing.

Vragen BB

1) Wij begrijpen dat het nu voorgestelde beleid al enige tijd operationeel is in Langedijk.

a. Zijn er al resultaten bekend of dit inderdaad heeft geleid tot de beoogde "trendbreuk" in de hoeveelheid restafval?

Antwoord: Ter verduidelijking. Het beleid in Langedijk wijkt op de frequentie en praktische invulling af van het door ons voorgestelde beleid. Langedijk zamelt alles 1x 3 wkn in. Bij Heerhugowaard zijn de frequenties GFT 1x 2 wkn, PMD 1x 2 wkn, Rest 1x 4 wkn en daarbij zijn brengvoorzieningen voor PMD aanwezig. Dit maakt een 1 op 1 vergelijk niet zondermeer mogelijk. Volgens ons zijn er nog geen officiële resultaten gedeeld. Op ambtelijk niveau is wel contact en hieruit blijkt dat meer PMD wordt ingezameld en minder restafval. Dit sluit aan bij resultaten uit andere gemeenten.

b. Zijn er gegevens over de mening van de Langedijkse burgers en de acceptatie van dit beleid bij de inwoners?

Antwoord: Ook hier zijn volgens ons nog geen officiële gegevens over gedeeld. Berichten in de media geven aan dat, net als bij de meeste aanpassingen, het wennen aan het nieuwe systeem tijd vergt. Wij hebben echter niet de illusie dat de acceptatie 100% zal zijn. Ook na de gewenperiode zijn er inwoners die het niet eens zijn met het beleid en de manier van inzamelen.

2) Een probleem dat regelmatig in actualiteitsprogramma's, kranten en tijdschriften wordt genoemd is het feit dat een groot deel van de ingezamelde kunststof niet herbruikbaar is en via een dure en milieubelastende omweg alsnog naar de verbrandingsoven gaat. De cijfers variëren van 40 tot 60 % onbruikbare kunststofafval. De industrie verwijt de overheid daarbij ook vaak dat de overheid uitsluitend tonnengericht denkt en niet kwaliteitsgericht. Uit het stuk wordt ons niet duidelijk hoe het college hiermee omgaat. Wordt de inwoners straks gevraagd om alle plastic in te leveren, ook het onbruikbare, of komen er instructies wat onbruikbaar plastic is wat toch bij het restafval moet worden gedaan?

Antwoord: Op basis van een recent rapport van het Centraal Planbureau is inderdaad veel aandacht voor het onderwerp in de media geweest. Eén van de conclusies die daarbij is verkondigd is dat veel kunststof alsnog wordt verbrand. De negatieve berichtgeving zou bij inwoners de suggestie kunnen wekken dat kunststofinzameling zinloos is. Wij betreuren dit. Het verhaal is namelijk genuanceerder. Het is een feit dat de inzameling van huishoudelijk plasticafval in kwantitatief opzicht zeer succesvol is én dat de keten voor het recyclen van deze kunststoffen nog niet optimaal functioneert. Voor een deel van het ingezamelde materiaal is nog geen goede verwerkingsmethode voor handen. Dit aandeel is volgens de betrokken kentenpartners een stuk kleiner dan in de media wordt gebruikt (15-20%). We moeten niet vergeten dat de recycling van kunststof verpakkingen nog maar in de kinderschoenen staat. Sinds 2009 worden plastic verpakkingen als grondstof gescheiden ingezameld. De wereldwijde crisis heeft het ontwikkelen van nieuwe producten en investeringen in productiemethoden geremd. Op dit moment investeren bedrijven wel weer in nieuwe technieken. Mede gestimuleerd door de wetenschap dat er voldoende aanbod is van uitgesorteerd her te gebruiken plastic. Hiermee kunnen ook de laagwaardige stromen worden opgezet in een nieuwe grondstof. Producten van laagwaardig gerecycled kunststof leveren ook milieuwinst op.

Om deze reden zetten wij nog steeds in op een brede inzameling van kunststofverpakkingen. Uiteraard is het voorlichten van inwoners over wat wel en niet bij de inzameling van plasticverpakkingen, blik en drankpakken (PMD) hoort onderdeel van de invoering.

NB. Ondanks dat nog niet al het ingezamelde PMD wordt hergebruikt, is het gescheiden inzamelen van PMD voor de gemeente voordeliger dan het te laten verbranden met het restafval. Dit komt mede door de vergoeding die wij per ton (1.000 kg) vanuit het Afvalfonds krijgen (ca. € 200.000 op jaarbasis).

3) Wat is de rationale achter het weg willen halen van bestaande containers bij milieuparkjes. Ons lijkt dat, hoe gemakkelijker je het inwoners maakt om hun afval op de juiste wijze kwijt te raken, hoe groter de kans dat de gewenste afvalstromen bereikt worden. Waarom moeten de bestaande containers weg?

Antwoord: Wij richten ons op het aan huis ophalen van het PMD. Wij zien dit als een gemakkelijke manier voor inwoners om hun PMD te scheiden. Het rendement van het in stand houden van het volledige brengsysteem, zoals wij dat nu kennen, vinden wij hierbij te klein. Dit vraagt namelijk om een financiële investering voor de overgang naar ondergrondse containers. Om deze reden is het voorstel om alleen de verzamellocaties bij de winkelcentra en supermarkten te houden.

4) De nieuw voorgestelde ophaalfrequentie betekent dat de GFTbak en de restafvalbak vier weken buiten staan. Dit creëert een risico op onhygiënische toestand. Mensen klagen bij de huidige frequentie al dat vleesresten in de zomer leiden tot maden-explosies in de afvalbakken en fruitafval tot allerlei soorten vliegen en torren. Met name vleesresten zijn zeer rottingsgevoelig. Straks kunnen mensen vlees- en fruitresten alleen kwijt in bakken die maar eens in de vier weken worden geleegd. Heeft het college geïnformeerd bij deskundigen zoals RIVM of GGD over de gevolgen voor de volksgezondheid van het voorgestelde beleid?

Antwoord: De voorgestelde leegfrequentie voor GFT is eens per twee weken. Dit is gelijk aan de huidige frequentie. Het door u geschetste scenario is daarom niet juist. Wij geen contact gehad met het RIVM of GGD.

5) In het beleid is ook een hoofdstuk "dwingen". Hierbij staat alles nu vaag en flexibel staat omschreven. Welke ruimte krijgt het college, wanneer dit voorstel wordt aangenomen, voor dwingende maatregelen zoals "afvalbakpolitie" en boetes?

Antwoord: Het voorstel geeft het college geen nieuwe of andere bevoegdheid of ruimte dan er nu al is. De bevoegdheid is gekoppeld aan de afvalstoffenverordening. Hierin is opgenomen dat het gescheiden aanbieden van specifiek genoemde afvalstromen verplicht is. Voor het handhaven op basis van de afvalstoffenverordening is nu beperkte capaciteit bij de BOA's beschikbaar. Zoals in het voorstel is aangeven, ligt de prioriteit echter bij het informeren en communiceren. Handhaven en bekeuren zijn hierbij de "stok achter de deur".

6) Als dit soort maatregelen mogelijk zijn, hoe wordt dan bewezen dat de inhoud van een bak, die in de openbare ruimte staat, niet, bewust of onbewust, door anderen is vervuild. Ook nu zie je vaak dat mensen bij wie de eigen bak vol is, hun afval in half lege bakken erbij doen. Hoe gaat het college om met de fraudegevoeligheid van zo'n systeem?

Antwoord: Dit is inderdaad één van de praktische zaken waar zorgvuldig mee moet worden om gegaan. Dit kan door goed te kijken naar praktijkvoorbeelden van andere gemeenten die de handhaving al enige tijd inzetten.

7) Een overkoepelende vraag is die van voorscheiding en nascheiding. In de vakliteratuur staat nascheiding aangegeven als de technologie van de toekomst. Het levert betere scheiding, bespaart of de kosten van inzameling en is beter voor de volksgezondheid om dat alles weer "ouderwets" elke week wordt opgehaald. Dit beleidsplan is daarmee in feite een uitwerking van een verouderende technologie. De gemeente Amsterdam en andere gemeenten hebben inmiddels concrete besluiten

genomen om over te stappen op nascheiding. Welke plannen heeft de HVC m.b.t. het overgaan naar de toekomstige technologieën van nascheiding?

Antwoord: Het is u wellicht bekend dat HVC al een installatie voor nascheiding in bedrijf heeft. HVC zet de toekomstige technologieën nu dus al in. HVC ziet nascheiden echter wel als een aanvulling op bronscheiden. Nascheiden van het restafval fungeert als (technische) achtervang om nog aanwezige grondstoffen uit het restafval te scheiden. Nascheiding is gewenst voor het restafval uit de gebieden waar de mogelijkheden voor bronscheiding beperkt zijn, zoals binnensteden en hoogbouw.

Wij zijn van mening dat het grondstoffenbeleidsplan over meer gaat dan de manier van scheiden van PMD. Het gaat om "minder restafval en meer hergebruik van grondstoffen" Het combineren van de mogelijkheden van bronscheiding én nascheiding lijkt voor dit doel de beste optie te zijn. Bronscheiding blijft het uitgangspunt, waarbij nascheiding als aanvulling wordt ingezet. Wij gaan uit van bronscheiding, omdat dit meer en betere sturing biedt op het afvalaanbiedgedrag van inwoners. Het scheiden aan de bron maakt ook de consequenties van het eigen inkoopbeleid van inwoners beter zichtbaar. Dit is anders wanneer grondstoffen én restafval in één inzamelmiddel worden ingezameld. Verder zijn niet alle grondstoffen via nascheiden uit het afval te halen. Het nascheiden van GFT van restafval is (nog) niet mogelijk. Door het poreuze karakter van papier en karton is nascheiding ook niet mogelijk. Het raakt te vervuild. Hetzelfde geldt voor textiel.

Vraag HOP

1) In het stuk over afvalstoffenbeleid staan een aantal Euro-tekens. Kan je de wethouder vragen dat te verduidelijken? Is nu niet helemaal helder.

Antwoord: Bij de opties in paragraaf 5.1 zijn de euro-tekens gebruikt om een indicatie te geven over de financiële invoering per optie. €€€ is hierbij duurder dan €€. De indicatie is voor het onderlinge vergelijk. Wij voegen deze toelichting toe aan het voorstel.

Reacties (sociale) media

Het bericht dat de gemeente de derde bak in wil voeren levert op diverse pagina's ongeveer 300 reacties op. De verhouding voor-tegen ligt ongeveer op 50/50 - 40/60.

Veel voorkomende argumenten vanuit het tegen-kamp:

- De grijze bak eens per vier weken legen is niet genoeg. Dat levert stankoverlast op.
- 'Ik heb geen plaats om een extra bak neer te zetten.'
- Plastic scheiden werkt niet. Er kunnen geen kwalitatieve producten van gemaakt worden.
- 'De bak weigeren is niet realistisch als de grijze bak eens per vier weken wordt geleegd. Ik ben dus verplicht om deze te nemen.'
- Nascheiden van afval is effectiever.

Hieronder een kort overzicht van onze reactie hierop. Bepaalde antwoorden hebben overlap met de gestelde technische vragen.

- Reactie op o.a. rapport van CBS en andere signalen dat het recyclen en gescheiden inzamelen van plasticverpakkingen (PMD).
Plasticrecycling heeft geen zin', zo kopten recent de media naar aanleiding van een rapport van het Centraal Planbureau (CPB). Is deze negatieve berichtgeving terecht? Wij vinden van niet. Het is een feit dat de inzameling van huishoudelijk plasticafval in kwantitatief opzicht zeer succesvol is én dat de keten voor het recyclen van deze kunststoffen nog niet optimaal functioneert. Voor een deel van het ingezamelde materiaal is nog geen goede verwerkingsmethode voor handen. De negatieve berichtgeving zou bij inwoners de suggestie kunnen wekken dat kunststofinzameling zinloos is. De gemeente betreurt dit. Het CPB stelt in haar rapport duidelijk dat de uitgevoerde analyse een momentopname is en betrekking heeft op de huidige stand der techniek. Wij zijn van mening dat dit één van de belangrijkste beperkingen van het rapport is.

We moeten niet vergeten dat de recycling van kunststof verpakkingen nog maar in de kinderschoenen staat. Sinds 2009 worden plastic verpakkingen als grondstof gescheiden ingezameld. De wereldwijde crisis heeft het ontwikkelen van nieuwe producten en investeringen in productiemethoden geremd. Op dit moment investeren bedrijven wel weer in nieuwe technieken. Mede gestimuleerd door de wetenschap dat er voldoende aanbod is van uitgesorteerd her te gebruiken plastic. Hiermee kunnen ook de laagwaardige stromen worden opgezet in een nieuwe grondstof. Producten van laagwaardig gerecycled kunststof leveren ook milieuwinst op. De landelijke toename van de ingezamelde hoeveelheid kunststof laat zien dat inwoners belang hechten aan recycling van kunststoffen en bereid zijn zich daarvoor in te zetten. In het rapport staan zeker conclusies die voor recyclelaars, gemeenten en afvalinzamelaars een prikkel geven om het anders aan te pakken. We moeten met z'n allen zoeken naar meer innovaties en kwaliteit, waardoor nog meer milieuwinst uit het recyclen van plastic te halen is. Dat kost tijd. In die zin komt het CPB-rapport te vroeg.

- De grijze bak eens per vier weken legen is niet genoeg. Dat levert stankoverlast op. *Afval heeft een specifieke geur. Dat is op dit moment zo en bij een andere leegfrequentie verandert dat niet. Door op een goede manier te scheiden, zoals GFT in de groene bak, kan stankoverlast zoveel mogelijk worden tegengegaan. Als de deksel van de container een beetje open staat, kan vocht uit de bak verdwijnen en is de kans op stank ook minder. Tenslotte kan het af en toe reinigen van de container ook helpen om bronnen van stank te verwijderen.*
- 'Ik heb geen plaats om een extra bak neer te zetten.'
Wij realiseren ons dat niet iedereen ruimte heeft voor een extra container of het prima vindt een stukje te moeten lopen en willen daarom ook de verzamelcontainers bij de winkelcentra en supermarkten handhaven.
- Plastic scheiden werkt niet. Er kunnen geen kwalitatieve producten van gemaakt worden. *Op basis van een recent rapport van het Centraal Planbureau is deze conclusie inderdaad door veel media verkondigd. De negatieve berichtgeving zou bij inwoners de suggestie kunnen wekken dat kunststofinzameling zinloos is. Het verhaal is namelijk genuanceerder. Het is een feit dat de inzameling van huishoudelijk plasticafval in kwantitatief opzicht zeer succesvol is én dat de keten voor het recyclen van deze kunststoffen nog niet optimaal functioneert. Voor een deel van het ingezamelde materiaal is nog geen goede verwerkingsmethode voor handen. We moeten niet vergeten dat de recycling van kunststof verpakkingen nog maar in de kinderschoenen staat. Sinds 2009 worden plastic verpakkingen als grondstof gescheiden ingezameld. De wereldwijde crisis heeft het ontwikkelen van nieuwe producten en investeringen in productiemethoden geremd. Op dit moment investeren bedrijven wel weer in nieuwe technieken. Mede gestimuleerd door de wetenschap dat er voldoende aanbod is van uitgesorteerd her te gebruiken plastic. Hiermee kunnen ook de laagwaardige stromen worden opgezet in een nieuwe grondstof. Producten van laagwaardig gerecycled kunststof leveren ook milieuwinst op.*
- 'De bak weigeren is niet realistisch als de grijze bak eens per vier weken wordt geleegd. Ik ben dus verplicht om deze te nemen.'
Het scheiden van afval en grondstoffen is geen optie. Wij vinden het belangrijk dat inwoners bewust(er) worden van hun afval en meer grondstoffen gescheiden worden ingezameld. Door het aanpassen van de leegfrequentie van de grijze container, kunnen wij ons voorstellen dat de PMD container als verplicht wordt gezien. Voor een deel is dat ook zo. Inwoners van de laagbouw hebben niet de keus of ze de PMD container krijgen. Ze hebben wel de keus om hem na vier weken te houden. Aangezien het voorstel is om bij de winkelcentra de brengvoorzieningen te handhaven, is er een alternatief voor de PMD container.
- Nascheiden van afval is effectiever.
Het voordeel van nascheiden is de onafhankelijkheid van medewerking van inwoners. Iedereen doet automatisch mee. Daarmee wordt het gezien als effectiever. Wij zijn van mening dat het grondstoffenbeleidsplan over meer gaat dan de manier van scheiden van PMD. Het gaat om "minder restafval en meer hergebruik van grondstoffen" Het combineren van de mogelijkheden van bronscheiding én nascheiding lijkt voor dit doel de beste optie te zijn.

Bronscheiding blijft het uitgangspunt, waarbij nascheiding als aanvulling wordt ingezet. Wij gaan uit van bronscheiding, omdat dit meer en betere sturing biedt op het afvalaanbiedgedrag van inwoners. Het scheiden aan de bron maakt ook de consequenties van het eigen inkoopbeleid van inwoners beter zichtbaar. Dit is anders wanneer grondstoffen én restafval in één inzamelmiddel worden ingezameld.

Verder zijn niet alle grondstoffen via nascheiden uit het afval te halen. Het nascheiden van GFT van restafval is (nog) niet mogelijk. Door het poreuze karakter van papier en karton is nascheiding ook niet mogelijk. Het raakt te vervuild. Hetzelfde geldt voor textiel.

Nascheiden van het restafval fungeert als (technische) achtervang om nog aanwezige grondstoffen uit het restafval te scheiden. Nascheiding is gewenst voor het restafval uit de gebieden waar de mogelijkheden voor bronscheiding beperkt zijn.